

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Nr. 169 / SEPTEMBRIE 2025

169

Modele de eficacitate educațională

| **ANGELA IOJA**

Comunicarea și calitatea relației profesor-elev

| **MIHAELA FLOREA**

Profesor și părinte, azi

| **CRISTINA IRINA DRĂGAN**

Importanța jocului matematic în clasele primare

| **LUMINIȚA-MIHAELA BALAN**

Gamificarea lecturii: panoul interactiv „Bufnițele citesc”?

| **NINA-LOREDANA CAȘU**

Abordări inovative în învățarea centrată pe elev la ora de limba și literatura română

| **IRINA VĂCULEA**

Dezvoltarea competențelor de comunicare orală prin metoda proiectului

| **GEORGETA POMPILIA CHIFU**

Integrarea instrumentelor digitale în ora de limba și literatura română

| **MIHAELA-IONELA COMAN**

Editor: Institutul pentru Educație

Online: www.iteach.ro/experientedidactice

Partener: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista “iTeach: Experiențe didactice” aduce în prim plan experiența și expertiza cadrelor didactice.

Apare lunar, din septembrie 2011.

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **Institutul pentru Educație**

www.iEdu.ro | 0722.458.000 | office@iEdu.ro | echipa@iTeach.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54
București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

conf.univ.dr. Olimpius ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru
Formarea Profesorilor)
Doru ȘTEFĂNESCU (fundația
Institutul pentru Educație)
lect.univ.dr. Oana GHEORGHE (Universitatea Națională de Arte București, Departamentul
pentru Pregătirea Personalului Didactic)
conf.univ.dr. Simona VELEA (Școala Națională de Studii Politice și Administrative,
Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic)
conf.univ.dr. Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru
Pregătirea Personalului Didactic)
drd. Alexandra ARAMĂ (Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație)

PAGINA REVISTEI:

iTeach.ro/ExperienteDidactice

Modele de eficacitate educațională

De **Angela Ioja**, 3 septembrie 2025

Școala Gimnazială, Berești-Tazlău (Bacău)

Modelele de eficacitate educațională sunt cadre teoretice și practice folosite pentru a evalua și îmbunătăți performanța instituțiilor educaționale. Ele ajută la identificarea factorilor care contribuie la succesul academic al elevilor și la implementarea strategiilor pentru optimizarea acestor factori. Edmonds (1979) a identificat următorii cinci factori care, în opinia sa, sunt corelați cu performanțele școlilor eficiente: un management puternic și atenția acordată calității educației; așteptări mari privind performanțele tuturor elevilor; siguranță și ordine (mediu favorabil învățării); accentul pus pe predarea disciplinelor de bază (citire, scriere, matematică); evaluările și monitorizarea frecventă a progresului elevilor.

Aproximativ în aceeași perioadă, Rutter, Maughan și Mortimore au descoperit că atitudinea personalului, comportamentul și accentul pus pe performanța academică au fost factorii care au influențat învățarea și că practicile eficiente privind monitorizarea pot ameliora rezultatele școlare. Alți factori subliniați, cum ar fi managementul clasei, care face elevii activi în procesul de învățare, disciplina fermă și un bun sistem de pedepse și recompense, de asemenea au îmbunătățit rezultatele școlare finale ale elevilor. Începând cu 1980, un nou val de cercetare asupra școlilor eficiente a încercat să definească caracteristicile acestora (Mortimore, Sammons, Stool, Lewis și Ecob, 1988; Teddlie și Stringfield, 1993). Într-o analiză de treizeci de ani de cercetări asupra performanțelor în domeniul educației școlare, realizate în principal în țările anglo-saxone, dar și în restul Europei, Sackney distinge caracteristicile sau grupurile de caracteristici identificate ca factori care contribuie în mod pozitiv la eficacitatea actului instructiv-educativ:

- management performant în domeniul actului didactic, sprijinirea/susținerea elevilor, monitorizarea rezultatelor, definirea unei orientări clare;
- accentul pe învățarea elevilor, organizarea timpului, prioritatea acordată competențelor de bază;
- climatul școlar, colaborarea dintre profesori, consultarea cu privire la decizii, abordarea pragmatică a problemelor;
- cultura organizațională puternică și sănătoasă, viziunea clară a misiunii, accentul pus pe îmbunătățirea rezultatelor;
- nivelul ridicat al așteptărilor referitoare la performanțele elevilor și ale profesorilor, motivarea intelectuală;
- monitorizarea permanentă și riguroasă a progresului școlar și a rezultatelor instituției;

- preocuparea continuă pentru formarea și dezvoltarea profesională a personalului;
- parteneriatul cu părinții, implicarea lor în viața școlii.

Am ales să mă opresc asupra a două modele teoretice de eficacitate educațională. modelul CIPP și modelul/teoria Școli eficiente.

Modelul CIPP (Cognitive Information Processing) a fost creat în anii 1960 de Daniel Stufflebeam, considerat „părintele evaluării”. Acest model asigură prezentarea teoriei sub forma schemelor de reorganizare a cunoștințelor stocate în memorie, a structurilor mentale ipotetice reconstruite, care devin o bază pentru recunoașterea rapidă a cunoștințelor, reflectarea modalităților de integrare a cunoștințelor și experienței, formarea și utilizarea unei concepții proprii cu privire la cele cunoscute. Este un model orientat spre decizii care colectează sistematic informații despre un program pentru a identifica punctele forte și limitările în conținut sau livrare, pentru a îmbunătăți eficacitatea programului sau să planifice un alt program. Utilizatorii acestui model sunt adesea concentrați pe evaluarea managementului, deoarece acest cadru combină patru domenii principale de evaluare – context, input, proces și produs:

Context: Analizează nevoile și circumstanțele în care funcționează programul educațional. Are ca scop înțelegerea mediului în care se desfășoară programul. Acest lucru include identificarea nevoilor, problemelor și oportunităților, precum și stabilirea obiectivelor programului.

Întrebări cheie: Care sunt nevoile și problemele care trebuie abordate? Care sunt obiectivele și prioritățile programului?

Input: Evaluează resursele, strategii și planurile utilizate pentru a atinge obiectivele educaționale. Are ca scop evaluarea intrărilor și se concentrează pe resursele, strategia și planificarea necesare pentru a atinge obiectivele programului. Aceasta implică analizarea resurselor umane, financiare și materiale, precum și a planurilor de acțiune.

Întrebări cheie: Ce resurse sunt disponibile și necesare pentru implementarea programului? Care este planul de acțiune și cum va fi implementat?

Proces: Monitorizează implementarea și desfășurarea programului. Are ca țintă evaluarea procesului și urmărește modul în care se desfășoară programul în practică. Aceasta include monitorizarea și documentarea activităților programului pentru a asigura că se respectă planul și pentru a identifica problemele care apar pe parcurs.

Întrebări cheie: Cum este implementat programul? Ce obstacole și probleme apar și cum sunt acestea abordate? Se respectă planul inițial?

Produs: Evaluează rezultatele finale și impactul programului, concentrându-se pe rezultate și impactul programului. Aceasta implică măsurarea succesului în atingerea obiectivelor stabilite și evaluarea efectelor pe termen scurt și lung.

Întrebări cheie: Care sunt rezultatele și impactul programului? Au fost atinse obiectivele stabilite? Ce efecte pe termen lung a avut programul?

Avantajele utilizării modelului sunt:

- oferă o abordare completă și detaliată pentru evaluarea programelor, acoperind toate aspectele importante de la planificare până la rezultate finale;
- acest model este aplicabil într-o varietate de domenii și tipuri de programe, fiind adaptabil la diferite contexte și nevoi specifice ale programelor evaluate;
- modelul CIPP se concentrează pe îmbunătățirea continuă a programelor, nu doar pe evaluarea lor finală. Acest lucru permite ajustări și îmbunătățiri pe parcursul implementării;
- prin furnizarea de informații detaliate și structurate despre fiecare etapă a programului, modelul CIPP ajută la luarea deciziilor informate și bazate pe date.

Modelul CIPP este utilizat nu doar în evaluarea programelor educaționale, ci și în domeniul sănătății publice, pentru a evalua eficiența campaniilor de prevenție, programelor de vaccinare și altor inițiative de sănătate, de asemenea, în proiectele de dezvoltare comunitară, cum ar fi cele de infrastructură, servicii sociale sau dezvoltare economică, pentru a asigura că resursele sunt utilizate eficient și că obiectivele comunității sunt atinse.

Punctele slabe ale programului sunt:

- implementarea modelului CIPP poate fi complexă și consumatoare de resurse, necesitând timp, personal specializat și finanțare adecvată pentru a colecta și analiza datele;
- evaluarea contextului și a intrărilor poate fi influențată de percepțiile și judecățile evaluatorilor, ceea ce poate introduce un grad de subiectivitate;
- în unele organizații, poate exista rezistență la schimbare și la implementarea recomandărilor rezultate din evaluare, ceea ce poate limita impactul pozitiv al modelului CIPP.

În concluzie, modelul CIPP de evaluare dezvoltat de Daniel L. Stufflebeam este un instrument valoros și cuprinzător pentru evaluarea programelor, oferind o structură clară și detaliată pentru a îmbunătăți procesele și rezultatele acestora. Deși poate fi complex și consumator de resurse, beneficiile sale în termeni de luare a deciziilor informate și îmbunătățirea continuă a programelor îl fac un model larg utilizat și apreciat.

Un alt model asupra căruia mă opresc este **Modelul/teoria Școli eficiente (Effective Schools)**, a lui Ronald Edmonds Edmonds, este un cadru teoretic dezvoltat în anii 1970, pentru a identifica caracteristicile școlilor care reușesc să ofere o educație de calitate tuturor elevilor, dar s-a concentrat, în mod special, asupra școlilor din medii defavorizate. Ronald Edmonds și echipa sa au dezvoltat această teorie în contextul unei preocupări crescânde pentru performanțele academice slabe ale elevilor. Scopul lor a fost să identifice caracteristicile comune ale școlilor care reușesc să obțină rezultate academice ridicate, chiar și în fața provocărilor socio-economice. Edmonds a examinat datele despre performanțe de la școlile primare din mai multe orașe mari din SUA, unde elevii proveneau din medii sărace și a reușit să identifice școli în care acești copii au avut un mare succes. Comparând aceste școli cu alte școli de succes sau nereușite, Edmonds a reușit să identifice caracteristicile care păreau esențiale pentru succesul elevilor.

Edmonds și colegii săi au identificat mai multe caracteristici comune pe care le-au considerat esențiale pentru succesul școlar. Aceste caracteristici sunt cunoscute sub numele de „cei cinci

factori ai școlilor eficiente”. În 1979, Edmonds a publicat „Effective Schools for the Urban Poor”, subliniind următoarele caracteristici ale școlilor eficiente:

- „Leadership puternic care are o viziune clară și este capabil să mobilizeze resursele necesare pentru a îmbunătăți procesul educațional. Acest tip de leadership se concentrează pe îmbunătățirea predării și învățării. Așteptări ridicate pentru toți elevii, indiferent de background-ul lor socio-economic. Aceste așteptări sunt comunicate clar și constant.
- Focalizarea pe competențele fundamentale, curriculumul fiind concentrat pe dezvoltarea competențelor fundamentale în citire, scriere și matematică. Accentul se pune pe asigurarea că toți elevii ating un nivel înalt de competență în aceste domenii de bază.
- Monitorizarea frecventă a progresului elevilor prin evaluări regulate și sistematice. Aceste evaluări ajută la identificarea rapidă a problemelor și la intervenirea promptă pentru a oferi suport suplimentar acolo unde este necesar.
- Mediu școlar sigur și ordonat în care elevii se simt în siguranță și respectați, care promovează disciplina și ordinea. Un mediu de învățare pozitiv este esențial pentru succesul academic.”

Teoria își propune să abordeze inegalitățile educaționale și să ofere oportunități egale pentru toți elevii, indiferent de mediul lor socio-economic. Prin implementarea celor cinci factori identificate de Edmonds, școlile pot crea un mediu de învățare care promovează succesul academic pentru toți elevii. În mediile defavorizate, elevii se confruntă adesea cu multiple obstacole care le pot afecta performanța școlară.

Așteptările ridicate și monitorizarea frecventă a progresului ajută la menținerea unui standard academic înalt și la identificarea rapidă a elevilor care necesită sprijin suplimentar. Școlile din medii defavorizate ar trebui să beneficieze în mod special de un leadership puternic, care poate mobiliza resurse, inspira elevii și profesorii pentru a implementa strategii eficiente pentru îmbunătățirea performanței școlare.

În medii defavorizate, unde resursele pot fi limitate, este esențial să se concentreze pe competențele fundamentale care sunt critice pentru succesul academic și viitorul profesional al elevilor. Accentul pe citire, scriere și matematică asigură că elevii obțin bazele necesare pentru a progresa în educație și în viață.

Politicile educaționale la nivel de district și de stat au adoptat principiile lui Edmonds pentru a crea standarde de performanță și responsabilitate pentru școlile din medii defavorizate, asigurându-se că acestea primesc resursele și sprijinul necesar. Formarea continuă a cadrelor didactice și a liderilor școlari în medii defavorizate se bazează adesea pe modelul „Effective Schools”, concentrându-se pe îmbunătățirea abilităților de predare, managementul clasei și leadership-ul instrucțional.

Una dintre principalele critici aduse teoriei este că, deși identifică caracteristici comune ale școlilor de succes, nu oferă întotdeauna soluții clare pentru implementarea acestor caracteristici în școli care se confruntă cu probleme sistemice. De asemenea, există preocupări că modelul poate pune prea multă presiune pe cadrele didactice și elevi, uneori neglijând aspectele socio-emotionale ale

învățării. De la publicarea inițială a teoriei, cercetările în educație au continuat să dezvolte și să rafineze ideile lui Edmonds. În prezent, multe abordări ale „școlilor eficiente” includ și alte factori, cum ar fi implicarea părinților, colaborarea între profesori, dezvoltarea profesională continuă și utilizarea tehnologiei educaționale.

În concluzie, teoria „Școli eficiente” a lui Ronald Edmonds oferă un cadru pentru îmbunătățirea performanțelor academice și reducerea inegalităților educaționale. Implementarea principiilor identificate de Edmonds poate contribui semnificativ la succesul academic al elevilor din aceste medii. Teoria lui Edmonds a avut un impact semnificativ asupra reformelor educaționale, modelul său a fost adoptat și adaptat de numeroase districte școlare și a influențat politici educaționale la nivel național și internațional. Accentul pe leadership instrucțional și pe așteptări ridicate a contribuit la creșterea responsabilității și a performanței școlare.

Bibliografie

Cristea, S. (2004). Managementul organizației școlare. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Cucoș, C. (2008). Teoria și metodologia evaluării. Iași: Editura Polirom.

Orțan, Florica, 2003, Management educațional, Editura Universității din Oradea

Goh, C. B., & Gopinathan, S., (2008), Education in Singapore: Developments Since 1965, In The Singapore Economy: An Econometric Perspective

Moldoveanu, M., Oproiu, G., (2003), Repere didactice și metodice în predarea disciplinelor tehnice, Editura Printech, București

Mulder, F., (2012), The logic of national policies and strategies for Open Educational Resources. The International Review of Research in Open and Distance Learning, Vol.14, no. 2, iunie 2013

Downer, Donovan F., (1991). Review of Research on Effective Schools, McGill Journal of Education

Deng, Z., & Gopinathan, S., (2006)., The Changing Curriculum: Public Policy, State, and Knowledge in Singapore.” In International Handbook of Educational Policy

Comunicarea și calitatea relației profesor-elev

De **Mihaela Florea**, 6 septembrie 2025

Colegiul Economic Ion Ghica, Bacău (Bacău)

Este bine cunoscut faptul că procesul didactic se bazează în principal pe calitatea comunicării dintre profesor și elev. Construirea unui proces didactic eficient nu poate fi un scop tangibil fără ca grupul de clasă, împreună cu profesorul, să posede abilități de comunicare suficient dezvoltate.

Având în vedere că fiecare generație are o personalitate specifică, dar fiecare individ care îi aparține este unic, putem înțelege că este foarte dificil pentru un profesor să se confrunte cu un proces

constant de adaptare la fiecare grup de elevi și la aspectele din ce în ce mai complexe și mai exigente ale sistemului. Înțelegerea modului în care elevul privește lucrurile și adoptarea atitudinilor față de o disciplină sau alta este necesară pentru a crea o modalitate eficientă de comunicare cu acesta, în vederea îmbunătățirii actului educațional și a dezvoltării unei atitudini pozitive față de educație în general și față de exercițiile fizice, pentru a ajunge la o dezvoltare armonioasă și la atingerea unor performanțe superioare în viața profesională și personală. Prezentul articol se referă la o investigație dezvoltată asupra unui grup de elevi, cu vârste cuprinse între 15 și 16 ani, înscriși la un liceu din România, pentru o mai bună înțelegere a necesității îmbunătățirii abilităților de comunicare.

Cuvinte-cheie: proces didactic, comunicare, abilități, performanță, stimă de sine

Abstract

It is very well known that the didactic process is mainly based on the quality of communication between teacher and student. Building an effective didactic process can't be a tangible desiderate without the classroom group, along with the teacher, possessing sufficiently developed communication skills. Given that each generation has a specific personality, but each individual that belongs to it is unique, we can understand that it is very difficult for a teacher, the face constant process of adapting to each group of students, and to increasingly demanding complexities of the system. Understanding the way the pupil looks at things and adopting attitudes towards one discipline or another, is necessary to create an efficient way of communicating with it, in order to improve the educational act and develop a positive attitude towards education in general and for the physic exercise, in order to reach an harmonious development and achievement of superior performance in professional and personal life. The present article refers to an investigation developed on a group of students, 15-16 years old, enrolled in a high school from Romania, for a better understanding of the need of communicational skills improvement.

Keywords: didactic process, communication, skills, performance, self-esteem;

Relația profesor-elev este un element central în ansamblul procesului de învățământ, ce contribuie la succesul sau insuccesul acestuia. Se face mereu apel la faptul că un profesor extrem de bine pregătit din punct de vedere științific poate înregistra insuccese pe planul transmiterii acestora către elevi din cauza handicapului comunicațional, acesta apărând atunci când profesorul este incapabil să construiască o relație de bună calitate cu elevul său. De aici deducem că pentru a fi un profesor „de succes”, adică pentru a înregistra rezultate bune în activitatea didactică, avem nevoie atât de pregătire științifică într-un anumit domeniu de expertiză și de experiență, cât și de abilitatea de a găsi o cale eficientă de transfer a cunoștințelor către elev. Să nu deducem de aici că este vorba de o relație unidirecțională, pentru că profesorul preocupat de acest lucru este un veșnic învățăcel, el învățând mereu să-și îmbunătățească abilitățile de interacțiune cu elevul, dat fiind că fiecare generație și fiecare grup social care este clasa de elevi, are o anumită personalitate, o anumită structură și cerințe specifice cărora mentorul trebuie să le facă față. De aici nevoia constantă a profesorului de a se adapta la nevoile mereu în schimbare ale elevilor, de a le învăța „limbajul”, de a se apropia de ei și de a-i face, la rândul lor, să își asume

efortul de a se apropia de profesor, pentru a se întâlni cu acesta în punctul de joncțiune perfect.

Profesorul de succes trebuie să maximizeze potențialul de învățare ale elevului, dezvoltând împreună cu acesta o relație de bună calitate, pentru ca împreună să-și asume traseul, „urcușul” educațional.

Nu există un algoritm universal aplicabil pentru a găsi un limbaj comun cu elevul, nu există o cheie a succesului, există însă o multitudine de încercări sortite reușitei, dar și eșecului uneori, încercări din care se învață mereu.

Vorbim de copii și tineri pe care psihologii i-au cuprins în sintagme precum „generația z” ori „generația fulg de nea”. **Generația z** se referă la afinitatea și apetitul digital al acestor tineri, descriși ca fiind grăbiți, pragmatici, lipsiți de răbdare, independenți, fără interes pentru cărți, departe de codurile comportamentale și comunicaționale ale adulților.

Pe de altă parte, **generația fulg de nea**, așa cum ușor putem deduce, né poartă cu gândul la fragilitatea și hipersensibilitatea copiilor și adolescenților actuali, cu o maturizare emoțională târzie, care sunt încredințați că totul li se cuvine și că regulile sunt făcute să fie flexibilizate atunci când este vorba de ei, care sunt slabi din punct de vedere emoțional și au o reziliență scăzută.

Nu né vom opri prea mult asupra acestor aspecte; au fost aduse în atenție pentru a descrie cât mai corect complexitatea activității didactice, dat fiind că, înscris în specificul generației sale, fiecare individ este unic, deci are și un set de cerințe unice.

Fiecare disciplină din curriculum are specificul său, iar educația fizică nu face excepție, cu atât mai mult cu cât la ora de educație fizică se folosesc și simboluri complexe din gestică, semnale auditive cu diferite semnificații, mișcări, posturi statice, etc., ce au un rol important în ansamblul comunicării didactice.

Această disciplină îndeplinește câteva funcții specifice în procesul instructiv-educativ (Rață, 2008):

- Funcția de dezvoltare armonioasă, care vizează dezvoltarea somatică și funcțională a copilului/adolescentului;
- Funcția de perfecționare a capacității motrice, care țintește îmbunătățirea indicilor și aptitudinilor psihomotrice;
- Funcția de igienă, se referă la conștientizarea, însușirea și respectarea regulilor de igienă personală și de grup;
- Funcția educativă, ajută la formarea și întărirea unor comportamente ghidate de o ținută morală superioară, precum și la dezvoltarea competențelor de lucru în echipă;
- Funcția de emulație, are drept scop stimularea individului în a-și cunoaște și depăși limitele, dezvoltarea spiritului de competiție și a capacității de a lucra sub stress;
- Funcția recreativă, urmărește îndrumarea copilului/adolescentului înspre activități recreative benefice;
- Funcția de socializare, are drept obiectiv formarea unor deprinderi superioare de inițiere și dezvoltare a relațiilor de înțajutorare, colaborare și inserarea cu succes a individului în grupul social din care face parte.

Analizând aceste funcții observăm că în esența tuturor se află necesitatea de a deține competențe superioare de comunicare eficientă. Atât profesorul, ca leader în sala de clasă și formator de

opinie, cât și elevii, trebuie să dezvolte în comun competențe superioare în comunicarea individuală și de grup, pentru atingerea obiectivelor educative și pentru atragerea copiilor/adolescenților către exercițiul fizic.

În desfășurarea orelor de educație fizică se folosesc metode didactice variate, dominante fiind metodele verbale expositive, metodele verbale conversative, dar și metode care implică în special demonstrațiile.

Mesajele verbale sunt prezente preponderent sub formă de comenzi, explicații, dar și sub formă de mesaje de motivare, convingere, sugestie (Dragnea, 2006).

Performanța elevului la ora de educație fizică însă, nu depinde doar de însușirile fizice pe care le posedă, depinde și de starea pe care o are atunci când se află în grupul clasei și când profesorul transmite cerințele, indicațiile, etc., cu atât mai mult cu cât este nevoie de o activare a tuturor resurselor sale interne, pentru a urmări și înțelege, cât și pentru a executa în mod adecvat.

Aici trebuie să punem accentul pe partea motivațională și de încredere în sine, parte în care profesorul are un rol hotărâtor, dat fiind că grupul clasa de elevi nu este format spontan, ci este un grup formal de lucru, stabilit de către o organizație de învățământ sau de către antrenorul echipei/profesorul de educație fizică, în vederea atingerii performanțelor propuse (Pop, 2010).

În acest sens, în cadrul orelor de educație fizică pe care le desfășor la nivel liceal, am desfășurat o cercetare privitoare la nivelul competențelor de comunicare pe care le dețin elevii claselor a IX, dat fiind că în aceste clase omogenitatea se referă la vârstă, iar eterogenitatea are în vedere genul elevilor și mediul lor de proveniență.

Grupul supus cercetării este format din patru clase IX de liceu, totalizând 135 de adolescenți.

Cercetarea constativă a fost efectuată cu ajutorul unui chestionar constituit din 27 de itemi, din care primii doi sunt destinați discriminării grupului pe criterii de gen și de mediu de proveniență. Instrumentul de măsurare ales este scala Likert cu cinci niveluri, preferată fiind pentru ușurință în aplicare, atât pentru respondent, cât și pentru cercetător.

Itemii din chestionar au vizat atât preferințele elevilor pentru comunicarea în spațiul real sau în cel virtual, cât și pentru a determina modul în care comunicarea le influențează rezultatele în sala de clasă.

Grupul omogen din punct de vedere al vârstei, 15-16 ani, este format din elevi în ce provin atât din mediul urban, cât și din mediul rural, fete și băieți. Nu s-a efectuat și o discriminare din punctul de vedere al domeniului de studii deoarece liceul este unul cu profil economic, deci toți elevii de aici, indiferent de specializare, fac parte din același domeniu de pregătire.

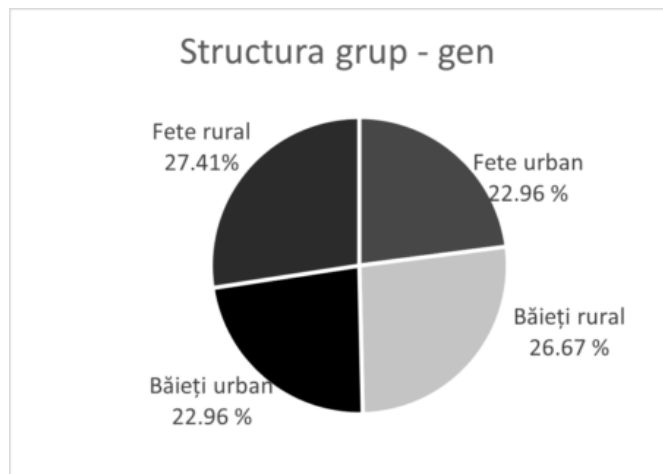

Fig. 1 Structura grupului în funcție de gen și mediu de proveniență

Grupul este echilibrat din perspectiva genului și a mediului de proveniență, din mediul rural fiind 36 de fete și 37 de băieți, iar din mediul urban fiind 31 de elevi de gen feminin și 31 de elevi de gen masculin.

Chestionarul aplicat a conținut itemi care au vizat disponibilitatea elevilor de a se concentra sau nu pe indicațiile profesorului și pe înțelegerea acestora, interesul acordat orelor de educație fizică și importanța acestora în dezvoltarea personală, preferința pentru activitățile ce se desfășoară în echipă și comunicarea cu colegii de echipă, dar și impactul unei bune comunicări profesor-elev asupra încrederii în posibilitățile individuale și asupra stimei de sine.

În acest sens, itemul nr. 22 a fost formulat astfel: De cele mai multe ori indicațiile profesorului îmi îmbunătățesc performanța.

La acest item, răspunsurile au generat următoarele scoruri:

Item 22

De cele mai multe ori indicațiile profesorului îmi îmbunătățesc performanța

Acord total Acord Indiferent Dezacord Dezacord total Scor mediu
+2 +1 0 -1 -2 Fete - rural 13 16 7 0 0 1,167 Fete - urban 8 19 4 0
0 1,129 Băieți - rural 13 17 7 0 0 1,162 Băieți urban 9 17 5 0 0
1,129 **Total 43 69 23 0 0 1,148**

Analizând datele colectate se observă că toți respondenții s-au poziționat în partea cu scoruri pozitive a scalei utilizate, scorurile pe fiecare categorie de elevi fiind apropiate. Doar 17,3% au dat un răspuns indiferent, majoritatea (51,11%) fiind de acord că indicațiile profesorului pot face aduce o îmbunătățire a performanței personale la ora de educație fizică, 31,85% fiind în totalitate de acord cu afirmația supusă evaluării. Fetele provenind din mediul rural au o mai mare nevoie de aceste indicații (scor mediu 1,167), un scor apropiat înregistrând și băieții ce provin din același mediu (1,162). Fetele și băieții care provin din mediul urban au înregistrat același scor (1,129).

Trebuie să remarcăm totuși că scorurile obținute sunt foarte apropiate, ele diferă la câteva sutimi de punct, în evaluarea componentelor grupului investigat. O explicație a acestei diferențe poate proveni și din faptul că în mediul urban un număr mai mare de elevi din învățământ primar și gimnazial se bucură de facilitățile unei săli de sport, având ocazia să practice diferite sporturi individuale sau de echipă și pe timpul iernii. Aceste săli

sunt foarte rare în mediul rural, iar elevii ce provin din acest mediu petrec orele de educație fizică în sala de clasă, mediu inadecvat pentru exercițiul fizic sau pentru activități de echipă, ei având o rutină mai slabă în recepționarea, interpretarea mesajului didactic și acordarea feedbackului adecvat, materializat în mișcări, posturi, atitudini, etc.

Un alt item, este cel care vizează încrederea în forțele proprii și imaginea de sine.

Acest item a fost formulat astfel: Faptul că înțeleg și pot executa ceea ce îmi cere profesorul, îmi sporește încrederea în forțele mele.

La acest item, răspunsurile au generat următoarele scoruri:

Item 27

Faptul că înțeleg și pot executa ceea ce îmi cere profesorul, îmi sporește încrederea în forțele mele

Acord total Acord Indiferent Dezacord Dezacord total Scor mediu
+2 +1 0 -1 -2 Fete - rural 15 17 4 0 0 1,305 Fete - urban 10 13 7
0 1 1,000 Băieți - rural 17 16 3 1 0 1,324 Băieți urban 15 10 6 0 0
1,290 **Total 57 56 20 1 1 1,237**

Și la acest item respondenții s-au poziționat în zona de acord total/acord a scalei, adică 83,7%. Dintre aceștia, 48,67% sunt fete și 51,33% sunt băieți. Doar doi elevi s-au poziționat în zona de dezacord/dezacord total la acest item, acest fapt neinfluențând semnificativ rezultatele finale. Totuși 14,81% dintre respondenți nu au fost nici în acord, nici în dezacord față de afirmația supusă evaluării, ceea ce ne face să ne întrebăm de ce pentru ei obținerea unei performanțe superioare nu este un motiv de satisfacție și de sporire a încrederii în forțele proprii. La acest item, diferențele între subgrupurile formate pe criterii de gen și de mediu de proveniență sunt mai vizibile. Astfel, pentru fetele din mediul rural este mai importantă încrederea în sine, decât pentru fetele care provin din mediul urban, chiar dacă și unele și altele în general, cred că este adevărată afirmația. Diferența se observă la punctul „indiferent” al scalei, unde fetele din mediul urban deși sunt numeric mai puține decât fetele din mediul rural, s-au poziționat în număr mai mare în această zonă. Este posibil ca acestea să nu recunoască în mod evident această nevoie, dar mai este posibil și ca ele să fie mai puțin interesate în a-și dovedi abilitățile în domeniul exercițiului fizic.

Băieții au înregistrat scoruri apropiate, 1,324 pentru băieții din mediul rural și 1,290 pentru băieții care provin din mediul urban.

Scorul mediu general calculat este de 1,237, poziționat pe scală între acord și acord total, mai aproape însă de acord decât de acord total. Influența o au cei care nu sunt sensibili la modul în care o performanță îmbunătățită le poate aduce o mai mare încredere și curaj.

Cu toate acestea, putem deci concluziona că o comunicare eficientă și adecvată în sala de clasă duce la sporirea performanței și a încrederii în forțele proprii pentru elevi, acest fapt ducând și la construirea unei imagini de sine superioare.

Bibliografie

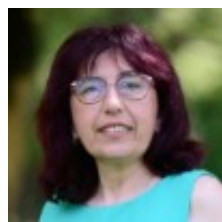
1. Cristea, Sorin. Instruirea/procesul de învățământ. București: Didactica Publishing House, 2017;
2. Dragnea, A., coord. Educație fizică și sport: teorie și didactică. București: FEST, 2006;
3. Fiske, John. Introducere în științele comunicării. Iași: Ed.

Polirom, 2003;
 4. Mucchielli, Alex. Arta de a comunica. Iași: Polirom, 2005;
 5. Rață, Gloria. Didactica educației fizice și sportului, ed.II-a, revăzută și adăugită. Iași: PIM, 2008;
 6. Pop, Cristiana. Comunicarea în grupul sportiv. Revista Marathon, vol.II, nr. 2, 2010, ISSN 2066-107X; disp. la www.ase.ro/marathon/revista/vol2-2.asp
 7. The Scots College Sydney Australia site: www.tsc.nsw.edu.au/tscnews/how-to-develop-positive-teacher-student-relationships

Profesor și părinte, azi

De **Cristina Irina Drăgan**, 9 septembrie 2025

Școala Gimnazială Buică Ionescu, Glodeni (Dâmbovița)

Într-o lume în continuă schimbare, educația rămâne cheia dezvoltării personale și sociale. În centrul acestui proces stau două figuri esențiale: profesorul și părintele. Deși rolurile lor sunt diferite, impactul lor asupra formării copiilor este complementar și decisiv. Într-o eră digitală în care elevii sunt expuși la o cantitate copioasă de informații, profesorul devine un ghid esențial. Rolul lui este de a filtra și structura cunoștințele, transformându-le în înțelegere și înțelepciune. Pe lângă aspectul academic, profesorul este un model de urmat și un sprijin emoțional. El creează un mediu sigur și incluziv în care fiecare copil se simte valoros și încurajat să-și depășească limitele.

Luând în considerare provocările educației moderne, relația dintre profesor și părinte capătă o deosebită importanță. Știm cu toții că, din momentul în care copilul intră la școală, întreaga acțiune educativă a familiei capătă noi valențe. Colaborarea eficientă dintre familie și cadrele didactice influențează rezultatele educației. Prin colaborare înțelegem punerea de acord asupra modalităților de realizare a scopului final. Această colaborare se concretizează printr-o informare reciprocă între școală și familie. Formele prin care se realizează această colaborare se deosebesc în funcție de scopul urmărit și de modul concret de realizare:

- conferințele și referatele, prezentate, cu diverse prilejuri;
- participarea părinților la diferite activități prevăzute în planificarea celor extrașcolare, Școala Altfel, Săptămâna verde ;
- întâlnirile individuale din cadrul orelor de consiliere și orientare (acestea având avantajul că oferă prilejul de a analiza situațiile concrete, de a ajunge la un consens asupra măsurilor ce se impun pentru a rezolva o situație-problemă);
- vizitele reciproce școală-familie;
- lectoratele cu părinții.

Alegând cu grijă variantele de comunicare, vom avea o colaborare eficientă și benefică.

Totodată, trebuie să înțelegem că profesorul este mai mult decât persoana de la catedră care transmite informații. El devine model de comportament, un ghid, dar și un sprijin moral pentru elevii săi. Un profesor dedicat reușește să inspire, să motiveze, să creeze un mediu sigur, în care toți elevii pot învăța și se pot dezvolta.

Dar, să nu uităm că primul educator al copilului este părintele! Înainte ca un copil să ajungă la școală, învață acasă valori, reguli de comportament și primele cunoștințe despre lume. Implicarea părintelui în viața școlară nu se limitează la verificarea notelor, ci presupune comunicare constantă cu profesorul pentru a înțelege nevoile copilului, sprijin emoțional și motivațional în fața provocărilor academice, dar și participarea activă la proiecte școlare.

În trecut, relația dintre profesor și părinte era, adesea, formală și distantă. În prezent însă, se pune accent tot mai mult pe colaborare, comunicare deschisă și sprijin reciproc, finalitatea constând în reușitele elevului. Această colaborare poate lua diverse forme, de la întâlniri individuale și conferințe, până la activități și evenimente comune care îi aduc împreună. Desigur, acest parteneriat nu este lipsit de provocări. Unii părinți se confruntă cu un program de lucru încărcat, iar diferențele de perspectivă sau rezistența la schimbare pot crea tensiuni. Totuși, există soluții pentru a depăși aceste obstacole, cum ar fi organizarea de workshop-uri pentru părinți care să îi ajute să sprijine mai bine copiii în procesul de învățare sau programe de mediere educațională pentru a rezolva conflictele.

Profesorul și părintele sunt doi piloni ai educației moderne. Într-o lume în continuă schimbare, în care elevii sunt supuși multor influențe, cooperarea strânsă dintre școală și familie devine esențială. Numai printr-un parteneriat sincer și constant putem asigura o dezvoltare armonioasă a copiilor și un viitor mai bun pentru societate.

În anul școlar 2024-2025 am utilizat un plan concret de acțiune în cadrul parteneriatului Școală-Familie, pe care l-am elaborat ca pe un ghid practice și ușor de folosit.

Nr. Acțiune concretă Scop Responsabili Termen /Frecvență

Instrumente folosite Stare Obs. 1 Stabilirea canalelor de comunicare Crearea unui calendar de întâlniri profesor-părinți
 Diriginte / învățător + reprezentanți părinți La începutul anului școlar Grup WhatsApp, e-mail □ 2 Discuții individuale despre progresul copilului Organizarea de ședințe individuale pentru feedback personalizat Profesor + părinte La final de semestru și la nevoie
 Întâlniri scurte / telefon □ 3 Implicarea părinților în activități școlare Invitarea părinților să participe la ateliere, excursii, proiecte tematice Cadre didactice + consilier Cel puțin 1 activitate/ semestru
 Ateliere, excursii, proiecte □ 4 Stabilirea obiectivelor comune pentru copil Stabilirea a 2 obiective care să vizeze îmbunătățirea citirii Părinte + profesor La începutul semestrului Fișă obiective elev □ 5 Plan de sprijin pentru elevii cu dificultăți Crearea unui plan de sprijin pentru copiii cu dificultăți (ore remediale, teme adaptate) Profesor sprijin / diriginte + familie În max. 2 săptămâni de la identificarea problemei
 Ore remediale, teme adaptate □ 6 Gestionarea situațiilor de criză Stabilirea unei proceduri pentru comunicarea incidentelor Diriginte / director + părinte 24-48 ore de la incident Telefon, e-mail urgent □ 7 Evaluarea anuală a colaborării Îmbunătățirea planului pentru anul următor Director + consilier La final de an Chestionar feedback □

Legenda stare:

□ = Nefinalizat

□ = Finalizat

Planul funcționează doar dacă ambele părți își asumă consecvent responsabilitățile, iar comunicarea rămâne deschisă și respectuoasă.

Așadar, profesorul și părintele sunt doi piloni ai educației moderne. Doar prin parteneriat, încredere reciprocă și acțiune coordonată se poate realiza o dezvoltare armonioasă a copiilor. Într-o societate în continuă transformare, investiția în educație prin colaborare rămâne cea mai sigură cale spre un viitor mai bun.

Bibliografie

Cankar, F., Deutsch, T. & Kolar., M. (2009). Teachers and Parents-Partners with Different Expectations. *International Journal about Parents in Education*, 3 (1), 15-28.

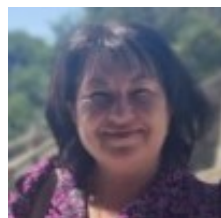
Denessen E., Bakker, J., Kloppenburg, L. & Kerkhof, M. (2009). Teacher - Parent Partnerships: Preservice Teacher Competences and Attitudes during Teacher Training in the Netherlands. *International Journal about Parents in Education*, 3 (1), 29-36.

Stăiculescu, C. (2007). *Managementul parteneriatului școală-familie*. ASE, București.

Importanța jocului matematic în clasele primare

De **Luminița-Mihaela Balan**, 17 septembrie 2025

Școala Gimnazială Avram Iancu, Baia Mare (Maramureș)

Învățământul primar reprezintă etapa fundamentală în dezvoltarea intelectuală, emoțională și socială a copilului. În această perioadă, elevii își formează primele deprinderi de gândire logică, învață să exploreze lumea înconjurătoare și își dezvoltă curiozitatea naturală. Printre disciplinele esențiale ale acestei vârste, matematica ocupă un loc central, fiind considerată nu doar un instrument de cunoaștere, ci și un mijloc prin care copilul își dezvoltă capacități cognitive, spiritul de analiză și atenția. Totuși, matematica este adesea percepută ca fiind o disciplină rigidă, abstractă sau chiar dificilă. De aceea, învățătorii caută metode prin care să transforme procesul de predare într-o experiență plăcută, atractivă și motivantă. Una dintre aceste metode este jocul matematic, o strategie pedagogică ce combină învățarea cu distracția și care ajută la formarea unor competențe durabile.

Jocul ca metodă de învățare

Jocul este modalitatea naturală prin care copilul descoperă și înțelege lumea. Prin intermediul jocului, elevul experimentează, face conexiuni și își dezvoltă imaginația. În pedagogie, jocul nu

mai este considerat doar o activitate recreativă, ci o metodă de instruire, care stimulează participarea activă și implicarea emoțională a copilului.

În cazul matematicii, jocul are rolul de a transforma noțiunile abstracte în situații concrete, accesibile și atractive. Elevul învață fără să simtă efortul specific unei lecții tradiționale, deoarece jocul îi oferă libertatea de a greși, de a încerca din nou și de a găsi singur soluții.

Importanța jocului matematic

1. Stimularea gândirii logice și creative

Matematica presupune raționament, analiză și rezolvare de probleme. Jocurile matematice îi determină pe elevi să găsească soluții variate, să compare opțiuni și să facă inferențe logice. În același timp, jocul le stimulează creativitatea, deoarece deseori trebuie să găsească strategii noi sau să rezolve sarcini într-un mod original.

2. Crearea unei atitudini pozitive față de matematică

Mulți copii percep matematica drept o disciplină dificilă. Prin intermediul jocului, matematica devine atractivă și prietenoasă, asociată cu bucuria și curiozitatea, nu cu stresul sau frustrarea. Această atitudine pozitivă formată în clasele primare are un impact de durată, influențând modul în care elevii se raportează ulterior la matematică.

3. Dezvoltarea spiritului de cooperare și competiție sănătoasă

Multe jocuri matematice presupun lucrul în echipă sau desfășurarea unor concursuri amicale. Astfel, elevii învață să colaboreze, să-și împărtășească ideile și să respecte regulile. În același timp, competiția sănătoasă stimulează dorința de autodepășire și crește motivația.

4. Exersarea atenției și a memoriei

Pentru a rezolva corect un joc matematic, elevii trebuie să fie atenți la reguli și să rețină pași succesivi. Acest lucru dezvoltă memoria de scurtă și lungă durată și capacitatea de concentrare.

5. Adaptarea la nivelul fiecărui elev

Un avantaj al jocului matematic este flexibilitatea sa. Profesorul poate adapta complexitatea jocului la nivelul clasei sau chiar la nivel individual, astfel încât fiecare copil să poată progresa în ritmul său.

Exemple de jocuri matematice pentru clasele primare

1. „Cine are răspunsul?”

Învățătorul pregătește cartonașe cu exerciții simple de adunare și scădere, iar altele cu rezultatele corespunzătoare. Elevii trebuie să găsească perechea corectă. Jocul dezvoltă rapiditatea în calcul și atenția distributivă.

2. „Matematica pe șah”

Tabla de șah este folosită pentru a plasa piese care reprezintă operații sau cifre. Elevii trebuie să rezolve exercițiile formate din pozițiile pieselor. Astfel, se combină logica matematică cu strategia de joc.

3. „Vânătoarea de comori”

Elevii primesc indicii sub formă de probleme matematice. Rezolvarea corectă îi conduce la următoarea etapă, până la „comoara finală”. Acest joc stimulează gândirea și perseverența.

4. „Roata învățării”

Pe o roată colorată sunt scrise diverse operații matematice. Elevul învârtte roata și rezolvă exercițiul pe care s-a oprit acul. Acest joc aduce elementul surpriză și crește interesul.

5. „Bingo matematic”

Elevii au cartonașe cu rezultate, iar profesorul anunță operațiile. Cine completează primul cartonașul strigă „Bingo!”. Jocul combină norocul cu abilitatea de calcul rapid.

Rolul profesorului în aplicarea jocurilor matematice

Succesul jocurilor depinde de modul în care sunt organizate și integrate în lecție. Profesorul are rolul de:

- a selecta jocurile potrivite nivelului clasei,
- a explica clar regulile,
- a motiva elevii și a încuraja participarea tuturor,
- a valorifica jocul ca mijloc de învățare, nu doar ca activitate recreativă,
- a evalua progresul elevilor prin intermediul jocului.

Astfel, jocul nu trebuie privit ca o pauză de la lecție, ci ca o parte esențială a procesului didactic.

Concluzie

Jocul matematic este mai mult decât o metodă didactică auxiliară; el reprezintă o punte între nevoia copilului de a se juca și necesitatea de a învăța. Prin intermediul jocurilor, matematica devine accesibilă, interesantă și plăcută. Elevii își dezvoltă gândirea logică, creativitatea, memoria, spiritul de colaborare și încrederea în forțele proprii.

Importanța jocului în clasele primare nu se limitează doar la rezultatele școlare imediate. Jocul contribuie la formarea unei personalități echilibrate, capabile să înfrunte provocările vieții cu încredere și bucurie. Într-o lume în continuă schimbare, abilitatea de a rezolva probleme, de a colabora și de a învăța cu plăcere sunt competențe esențiale.

Prin urmare, jocul matematic ar trebui să fie o parte integrantă a activităților de zi cu zi din clasele primare, un instrument indispensabil pentru orice învățător care dorește să îmbine eficiența învățării cu frumusețea copilăriei.

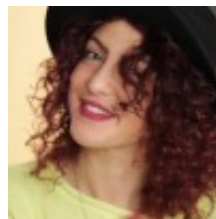
Bibliografie

1. Cucos, C. (2009). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
2. Negreț-Dobridor, I., & Păcurari, O. (2010). Metodica predării matematicii în învățământul primar. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Radu, I. T. (2001). Învățarea prin joc. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Cristea, S. (2015). Dicționar de pedagogie. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Gamificarea lecturii: panoul interactiv „Bufnițele citesc”

De **Nina-Loredana Cașu**, 19 septembrie 2025

Școala Gimnazială Nr. 145 (București)

Formarea plăcerii de a citi reprezintă una dintre cele mai importante aspecte ale învățământului primar. Articolul descrie o modalitate de stimulare a interesului pentru lectură prin utilizarea unui panou interactiv, intitulat „Bufnițele citesc”. Realizat ca un instrument vizual și ludic, panoul valorifică principiile gamificării și ale învățării prin cooperare. Rezultatele obținute în cadrul activității arată o implicare mai activă a elevilor, o citire expresivă îmbunătățită și o creștere a motivației intrinseci pentru lectură.

Lectura le poate deschide elevilor drumuri spre cunoaștere, cultură și dezvoltare personală. Realitatea actuală arată că interesul pentru carte poate fi adesea eclipsat de stimuli mult mai atractivi pentru copii: tehnologia, jocurile online, mediul vizual digital.

Pornind de la această provocare, am căutat să creez o strategie prin care cititul să devină mai atractiv și mai dorit. Astfel a luat naștere panoul „Bufnițele citesc” – un material didactic simplu, dar cu impact, care a transformat activitățile de lectură în momente de bucurie și mândrie pentru elevi.

Activitatea didactică descrisă se încadrează în sfera gamificării, deoarece utilizează elemente specifice jocului pentru a stimula motivația elevilor. Panoul „Bufnițele citesc” funcționează pe baza unor mecanisme ludice: fiecare elev are un simbol vizual personalizat (bufnița), progresul este recompensat prin semne vizibile (asemănătoare cu punctele sau insignele din jocuri), iar obiectivele sunt clare și tangibile (citirea unui text, formularea unei concluzii, implicarea activă în discuții). Prin aceste elemente, lectura devine o experiență atractivă, comparabilă cu o „misiune” de joc, ceea ce transformă o sarcină școlară tradițională într-o activitate dorită și motivantă.

Panoul este amplasat într-un loc vizibil al clasei și are un rol de „hartă vizuală” a progresului elevilor.

- Fiecare copil are o bufniță simbolică, inscripționată cu numele său;
- Atunci când citește, povestește sau participă activ la o activitate de lectură, bufnița primește un semn distinctiv;
- Panoul include două zone speciale: „Cartea bufnițelor”, unde se notează titlurile citite, și „Morală poveștii”, un spațiu pentru concluzii formulate de elevi după lectură.

Denumirea panoului „Bufnițele citesc” a fost inspirată de identitatea colectivului clasei I B, cunoscută sub numele simbolic de „Bufnițele înțelepte”. Denumirea panoului poate fi adaptată cu

ușurință în funcție de specificul și nevoile fiecărei clase: de exemplu, „Albinițele citesc”, „Steluțele citesc” sau orice alt simbol reprezentativ.

În acest mod, cititul nu rămâne doar un exercițiu individual, ci devine o experiență colectivă și vizibilă, cu impact emoțional.

Activitatea se desfășoară pe parcursul întregului an școlar, în cadrul orelor de Comunicare în limba română/Limba și literatura română. Pașii au fost simpli:

1. Prezentarea panoului și explicarea regulilor;
2. Desfășurarea activităților de lectură - individuală, pe roluri, în lanț sau povestirea textului;
3. Recompensarea vizuală prin adăugarea de semne la bufnițele elevilor;
4. Completarea secțiunii „Morala poveștii” prin reflecții scurte, formulate de copii.

Elevii au început să își dorească să citească, să povestească, să fie ascultați încă din primele săptămâni. Panoul a devenit un punct de atracție al clasei, iar lectura - o competiție sănătoasă și, în același timp, o activitate de echipă.

Aplicarea metodei a generat rezultate vizibile:

- elevii au demonstrat o motivație crescută pentru lectură;
- s-a observat o îmbunătățire a citirii expresive și a înțelegerii textului;
- elevii mai timizi au început să participe mai activ;
- clasa a devenit mai unită, prin spiritul de cooperare;

- copiii au învățat să formuleze concluzii și morale, dezvoltându-și astfel gândirea critică.

Panoul arată că resursele simple, dar creative, pot avea un impact major asupra motivației elevilor. Cititul, adesea perceput ca o sarcină obligatorie, a devenit prin această metodă o activitate dorită și așteptată.

Mai mult, ideea panoului poate fi ușor adaptată și pentru alte discipline:

- „Bufnițele matematicii” - pentru exerciții și probleme;
- „Bufnițele naturii” - pentru proiecte interdisciplinare;
- „Bufnițele artistice” - pentru activități de creație.

În concluzie, practica demonstrează că îmbinarea ludicului cu procesul educativ are puterea de a transforma școala primară într-un spațiu unde învățarea se face cu zâmbetul pe buze.

Bibliografie

Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.

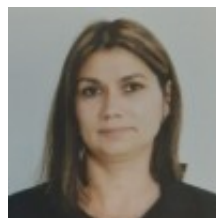
Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Polirom.

Huizinga, J. (1999). Homo ludens. București: Humanitas.

Abordări inovative în învățarea centrată pe elev la ora de limba și literatura română

De **Irina Văculea**, 21 septembrie 2025

Școala Gimnazială Ecaterina Teodoroiu, Târgu-Jiu (Gorj)

Învățarea creativă, în cadrul lecțiilor de limbă și literatură română, reprezintă acea formă a învățării, care are ca scop final realizarea unor comportamente individuale și colective orientate spre căutarea, aflarea și aplicarea noului. În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reinnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică. Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competențelor personale, antreprenoriale și sociale prin învățarea pe tot parcursul vieții dar și de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educații de calitate în învățământ. Pentru elevi, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă. Prioritatea învățământului o constituie informatizarea, softul educațional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva

predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă.

„Arta educației nu este altceva decât cunoașterea mijloacelor potrivite pentru a forma corpuri mai robuste și mai puternice, spirite mai luminate și suflete mai virtuose.” – Helvetius

Învățarea centrată pe elev oferă elevilor o mai mare autonomie și un control sporit cu privire la disciplinele de studiu, la metodele de învățare și la ritmul de studiu. Această perspectivă subliniază caracteristicile fundamentale ale învățării centrate pe elev, promovând ideea că elevilor trebuie să li se ofere un control sporit asupra învățării prin asumarea responsabilității cu privire la: ceea ce se învață, modul cum se învață și de ce, momentul când se învață.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator. Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit. Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente. Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv-educativ); de organizare (organizează activitățile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii, desfășurate în clasă și în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări); de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de inovații pedagogice în învățământul preșcolar și școlar); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse). Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din „obiect” al procesului didactic în „subiect activ” al propriei deveniri. Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică: Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Limba română este disciplina căreia îi revin sarcini exprese pentru dezvoltarea capacităților de comunicare și creație. Formarea și dezvoltarea capacităților de comunicare verbală se află în strânsă legătură cu formarea și dezvoltarea capacităților de creație. De aceea este necesar ca în studiul integrat al limbii române în școală să-și găsească loc și exerciții exprese pentru dezvoltarea creativității verbale la elevi, paralel cu demersurile tradiționale pentru învățarea teoretică a științei despre limbă sau pentru însușirea aspectului normal al limbii. În studiul elementelor de construcție a comunicării trebuie pornit de la învățarea acestora prin mijlocirea limbii și nu invers. Ele au rol de autocontrol, de autoreglare a exprimării corecte. A cultiva spiritul creator prin studiul elementelor de construcție a comunicării înseamnă a asigura aplicarea în practică a noțiunilor și categoriilor gramaticale. Activitatea de formare a capacității de lectură/ citire are drept conținut creații literare, unele ale unor scriitori cunoscuți. Cunoașterea structurii unor texte, în special cele narative, orientează elevii către o exprimare originală, atât în ceea ce privește povestirea acestora, cât și elaborarea unor compoziții proprii. Povestirea textelor de citire sau a faptelor trăite, ori auzite, are un caracter reproductiv. De aceea valoarea lor ar crește dacă s-ar solicita mai mult capacitatea de inventivitate, dacă s-ar cere elevilor să povestească despre fapte și întâmplări imaginare, presupunând că acestea s-ar putea transforma în situații pe care copiii le-ar putea trăi în viitor.

Sunt recomandate povestirile prin analogie, dar la timpul viitor, precum și cele prin contrast. Întâmplările pe care le creează elevii solicită combinarea reprezentărilor, ideilor, cunoștințelor de care dispun, îi îndeamnă să facă diferite presupuneri, să-și imagineze situații posibile la care să participe ca personaje active sau spectatori. Un loc important în dezvoltarea limbajului și a vocabularului activ îl are utilizarea jocurilor didactice orale, asemenea activități de învățare oferind elevilor nu numai bucuria și satisfacția de a se juca, dar sunt și un real prilej de dezvoltare a capacităților de exprimare orală și în același timp de dezvoltare a capacităților creative. Noile metode se bazează pe toate formele de organizare a activităților, astfel clasa de elevi devine o comunitate de învățare, în care fiecare contribuie atât la propria învățare, cât și la procesul de învățare colectiv. Elevii sunt solicitați să apeleze la acele surse care îi ajută să rezolve problemele și sunt implicați în experiențe de învățare complexe, proiecte din viața reală prin care își dezvoltă cunoștințele și deprinderile.

Un elev își manifestă spiritul creativ atunci când:

- se implică activ în procesul de formare și învățare, adoptă o atitudine activă și interactivă;
- gândește critic și are deprinderi de gândire critică;
- acționează în totală libertate în planul alegerilor pe care le face;

- explorează mediul și găsește soluții personale;
- preferă gândirea divergentă, imaginativă și creativă;
- își valorifică și dezvoltă imaginația, originalitatea, inventivitatea, fantezia, creativitatea;
- problematizează conținuturile și face descoperiri;
- își exercită liberul arbitru;
- are încredere în forțele proprii și dorința de autodepășire;
- nu se descurajează în fața frustrării și ambiguității, ci perseverează;
- devine responsabil;
- elaborează produse intelectuale unice și originale.

Una dintre cele mai cunoscute metode pentru dezvoltarea spiritului creativ, care se bazează pe idei libere, este brainstormingul, folosit în activitățile de grup. Prin această metodă de comunicare a unor idei într-un grup se oferă ocazia unei persoane să formuleze păreri care i-au venit în minte mai mult decât dacă ar fi lucrat singur. Astfel s-a demonstrat că lucrând în grup se produc mai multe idei, se găsesc mai multe soluții, decât dacă fiecare membru ar lucra separat.

O altă metodă este conversația euristică. Această metodă solicită elevilor inteligența productivă, spontaneitatea și curiozitatea, lăsând elevilor mai multă libertate de căutare. Ar mai fi: explozia stelară, tehnica cvintetului, metoda ciorchinului, teoria inteligențelor multiple, toate aceste metode dezvoltând creativitatea elevilor, iar profesorii ar trebui să încerce să fie cât mai creativi împreună cu elevii, punându-le astfel în valoare cât mai mult potențialul creativ.

Vorbind de profesorul creativ, se poate afirma că acesta asigură climatul favorabil pentru exprimarea ideilor proprii, creează oportunități pentru autoînvățare, încurajează gândirea divergentă. Aceasta înseamnă că el stimulează pe elevi să caute noi conexiuni între fenomene, să imagineze noi soluții pentru probleme care se rezolvă în manieră rutinieră, să asocieze imagini și idei, să formuleze ipoteze îndrăznețe, neuzuale, să emită idei și să dezvolte ideile altora. Profesorul creativ stăpânește arta de a pune întrebări. Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”. Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator. Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă.

În concluzie, școala are un rol deosebit de important în descoperirea potențialului creativ al elevilor și promovarea unor modalități care să stimuleze trecerea de la creativitatea potențială la cea manifestă, iar scopul oricărui profesor nu trebuie să fie acela de a descoperi în fiecare elev „un mic geniu”, ci acela de a modela personalitatea copilului în sensul integrării creative în viața socială.

Bibliografie

1. Cerghit I. - “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, București, 2002
2. Gherguț, Alois - “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007
3. Ionescu M., Radu I. - “Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj -

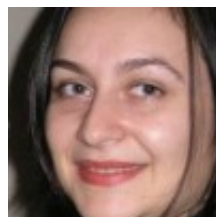
Napoca, 2001

Notă: Textul completează materialul autoarei „Abordări inovative în învățarea centrată pe elev la ora de limba și literatura română” - https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/37-39_59.pdf

Dezvoltarea competențelor de comunicare orală prin metoda proiectului

De **Georgeta Pompilia Chifu**, 22 septembrie 2025

Colegiul Național Alexandru Ioan Cuza, Galați (Galați)

Proiectul este un proces de învățare care implică un grup de elevi în situația de a-și expune părerile, nevoile, necesitățile, dorințele, opiniile etc. și de a căuta mijloace ca să formuleze răspunsuri pentru acestea. El se fundamentează logic pe câteva etape, despre care elevii sunt informați și pregătiți pentru a le respecta. Într-o activitate specială, elevii au fost informați prin expunerea profesorului despre fazele proiectului și antrenați în comentarea, interpretarea, structurarea acestora.

Etapetele proiectului sunt următoarele: Pregătirea proiectului (reprezentările); Captarea atenției (interesul); Definirea proiectului (tema, obiective, finalitatea, produsele). Pentru alegerea temei proiectului, profesorul se orientează în funcție de programa curriculară în vigoare, dar ține cont și de preferințele elevilor expuse în prima etapă. Realizarea proiectului ține cont de analiza materialelor, planul de acțiune, determinarea metodelor și tehnicilor de lucru, planificarea timpului. Analizând sursele, elevul realizează și un plan de activitate lunar. Urmează acțiunea și participarea, apoi, transmiterea (comunicarea orală socială) și evaluarea (rezultatele și procesul).

Reușita proiectului constă în formarea unei echipe de lucru cu puțini elevi, într-o coordonare avansată în cadrul echipei ca atare, într-o bună organizare logistică, în implicarea activă a fiecărui participant. Metoda proiectului nu se poate aplica mereu și nu abordează toate temele, însă utilizarea ei dă viață învățării școlare.

Un mijloc de eficientizare a elaborării unui proiect este organizarea unui portofoliu și a elementelor lui componente. În acest sens, au fost aplicate fișele de lucru specifice pentru portofoliu. Un portofoliu include un șir de realizări ale elevului, pe care el trebuie să poată să le organizeze și să le prezinte. Considerând comportamentul de învățare al elevilor atât ca un rezultat al influenței pedagogice cât și ca un produs al propriilor eforturi, trebuie să menționăm și rolul acțiunii de dirijare a acestora în planul vorbirii, acumulării de cuvinte, de expresii și de construcții în limba română.

Activitatea este realizată în baza diverselor lucrări ale elevilor, pornind de la organizarea unei structuri a portofoliului,

clasificarea lucrărilor incluse în portofoliu, tabla de materii și modalitatea de prezentare a produselor. În prima etapă de elaborare a portofoliului au fost structurate, ca model, portofolii comune ale unei echipe și după aceasta elevii și-au organizat propriile portofolii, pe care le-au prezentat consecutiv în clasă, pe parcursul a trei lecții. După această activitate, elevii au fost orientați ca cel puțin o dată pe săptămână să-și examineze portofoliul și să-l completeze, să-i schimbe, eventual, structura sau materialele, incluse, să solicite evaluarea portofoliului personal de către un coleg de clasă sau de către profesor. Prin urmare, ulterior, această activitate a fost „transmisă” în competența fiecărui elev, el fiind responsabil personal de propriul portofoliu.

În cadrul acestei etape, elevii au primit următoarele sarcini de lucru: să inițieze independent investigația necesară; să formuleze întrebări coerente de cercetare; să definească proiectul de cercetare; să facă investigații directe și să găsească resursele necesare; să abordeze o atitudine de cercetare; să gestioneze timpul necesar; să colaboreze și să asigure un feed-back real; să coordoneze lucrul personal cu cel al echipei; să lucreze într-un context semnificativ, punând la contribuție creativitatea, inițiativa; să stabilească legături între date, concepte, noțiuni.

În cadrul etapei de identificare se caută răspunsuri la următoarele întrebări: Ce fel de proiect avem de realizat? Ce competențe vor fi antrenate? Care sunt criteriile reușitei? Cum pot fi formate echipele? Câți elevi vor fi într-o echipă? Cine și ce va cerceta? Unde și cum va fi căutată informația? Cum va fi extrasă informația necesară? Ce produs final va fi realizat? Cine și ce pregătește? Cum va fi prezentată informația?

Proiectul este o metodă ce pune accent pe participarea activă a elevilor, pe latura relațională a învățării, formându-le competența atât de necesară în comunicarea orală, cea a relaționării cu partenerul verbal. Elevii primesc ocazia socializării, relațiile verbal-comunicative între ei nu sunt „impuse” de profesor, ci de ei înșiși, de interesul grupului pentru realizarea calitativă a sarcinii de proiect. De asemenea și procesul de învățare nu este realizat de către profesor, ci de către liderul grupului sau de grupul ca atare, pornindu-se de la interesele elevilor. Dificultățile care apar pe parcurs sunt rezolvate rapid, în spiritul grupului.

În procesul realizării proiectului se stabilesc relații autentice cu membrii echipei /grupului, elevii învățând să comunice cu membrii grupului, să-și împărtășească și să asculte idei. Lucrând la proiect, acesta favorizează formarea și dezvoltarea spiritului critic, autonomiei elevului, responsabilității elevilor în raport cu învățarea lor, care nu are limite. Procesul de învățare devine mai concret, suscitând curiozitatea, dezvoltând capacitățile de inițiativă și de cooperare. Dezvoltarea competenței de comunicare orală prin etapa de prezentare a Proiectului elaborat și prin comentarea activității respective.

Când toate comunicările sunt elaborate, profesorul unește echipele cu scopul ca acestea să-și expună informațiile și să le reorganizeze dacă este nevoie înainte de prezentarea finală. Prezentarea trebuie să țină cont de următoarele aspecte: care va fi modalitatea comunicării informației pregătite; care este obiectivul prezentării proiectului; cum va fi menținută atenția auditoriului; încadrarea în timpul rezervat; cum să facem comunicarea mai convingătoare.

Pentru exemplificare prezentăm metodologia realizării unui proiect de grup, realizat cu ocazia cercului metodic, în luna

noiembrie 2018, în cadru lecției de limba și literatura română cu titlul „Bacovia dincolo de cuvinte”. Proiectul începe în clasă prin definirea și conștientizarea sarcinilor, continuă atât în afara lecției cât și la lecție pe parcursul a trei luni, monitorizând permanent și evaluând periodic activitatea elevilor. Proiectul se finalizează în clasă prin prezentarea realizărilor obținute într-o formă de comunicare orală.

Obiectivul propus a fost provocarea elevilor pentru elaborarea de proiecte care să fie ulterior prezentate în fața unui public, motivându-i să realizeze o învățare activă, conștientă, antrenând mijloacele intelectuale, strategiile și modurile de predare-învățare-evaluare capabile de a favoriza interesul pentru comunicare. Elevilor li s-a propus să aleagă un proiect funcțional, pornind de la opera lui George Bacovia, în conformitate cu programa de studiu în vigoare.

În timpul unei ore de curs, am trecut în revistă împreună cu elevii unitățile ce urmau a fi studiate, obiectivele de referință preconizate și, astfel, le-am propus să-și aleagă tema proiectului. În urma rezultatului analizei opiniilor și în baza discuției organizate s-a ajuns la concluzia că un domeniu de studiu atât de vast și de deschis ca „Simbolismul în literatura română” provoacă interes și motivație.

În fața elevilor au fost puse următoarele probleme: Veți reuși să descoperiți temele și motivele specifice acestui curent literar lucrând în proiect? Veți reuși să realizați proiecte personale despre Simbolismul românesc astfel încât ele să se integreze în proiectul comun al clasei? Comunicarea finală va fi una de grup; dacă da, în ce mod va fi prezentată?

Având drept reper materialul didactic din unitatea aleasă, precum și alte izvoare propuse de către profesor sau investigate în mod independent de către elevi, aceștia au putut să-și valorifice cunoștințele în ceea ce privește Simbolismul: temele abordate, motivele literare utilizate, tehnicile și instrumentele des folosite. Utilizarea TIC (tehnologiilor informațional computerizate), în special Internetul, poșta electronică, cd-urile informaționale, au fost un suport necesar în căutarea, organizarea și păstrarea informației. TIC au stimulat creativitatea prin producerea desenelor, graficelor și a diagramelor la calculator. Aceste oportunități le-au permis elevilor să elaboreze proiecte personale de o mare diversitate pe parcursul a trei luni de studiu și activitate.

Axându-se pe obiectivele propuse, elevii au favorizat integrarea învățării în viața lor personală, culturală și socială. Prin amploarea sa, proiectul a permis elevilor să stabilească legături interdisciplinare: literatură, muzică, pictură, etc. În plus, el a oferit posibilitatea de a însuma mai multe domenii ale experienței de viață și a permis elevilor o deschidere spre cognoscibilitate.

Pentru reușita proiectului, am reflectat asupra următoarelor probleme: În ce măsură elevii înțeleg creațiile autorului? Vor fi oare în stare elevii să lucreze în cooperare și colaborare, împărtășindu-și realizările, transmițându-le colegilor, practicând ajutorul reciproc? Ce importanță ar avea proiectul preconizat în contextul realității actuale? Care ar fi așteptările elevilor de la acest proiect? Cum ar fi posibilă dirijarea activității elevilor pentru dezvoltarea permanentă a competențelor de comunicare orală? Orientarea elevilor în alegerea unui proiect personal legat de interesele întregului grup și a întregii clase, né-a permis să-i susținem în activitatea lor diferențiată și astfel i-am putut ajuta să

găsească răspuns la necesitățile și interesele lor particulare.

Pe parcursul realizării proiectului colectiv despre Simbolism, elevii și-au dezvoltat competențe de ordin intelectual, fiind puși să acționeze în situații care generează formarea diverselor abilități de comunicare. Realizăm în paginile ce urmează prezentarea metodologică a temei alese, a planului de documentare oferit elevilor, a elementelor de conținut solicitate în vederea elaborării proiectului.

Activitatea are în vedere prezentarea unui proiect, pregătit încă de la începutul anului școlar, care urmărește interpretarea, din cinci perspective moderne, a creației bacoviene. Astfel, am utilizat metode diferite de abordare a textului liric bacovian, atât moderne cât și tradiționale, cum ar fi: lucrul pe grupe, investigația, metoda cubului, dezbateră, diagrama Venn, mozaicul.

Prima grupă a realizat o interpretare din perspectiva psihiatrică, intitulată, Mitul personal al autorului, Cea de-a doua grupă a realizat o investigație în ceea ce privește tematica liricii bacoviene, cu titlul, Cromatica în creația bacoviană, A treia grupă s-a remarcat printr-o abordare intertextuală a poeziei lui Bacovia-Creația bacoviană la răscruce de drumuri, A urmat prezentarea dintr-o perspectivă interdisciplinară, intitulată-Expresionistul Bacovia sau poezia ca un strigăt?, Cea din urmă abordare a fost cea hermeneutică-De-construcția hermeneutică a poeziei „Plumb”.

În realizarea proiectului am avut în vedere următoarele competențe specifice: identificarea expresivității și a subiectivității în limbajul comun și în limbajul poetic; descoperirea sensurilor cuvintelor în limbajul comun și în limbajul poetic; identificarea și analiza elementelor de compoziție în textele abordate; identificarea instanțelor comunicării în textul liric; redactarea unor compoziții referitoare la textele poetice.

Elevii s-au implicat cu multă pasiune în realizarea proiectelor împărțindu-și sarcinile și mobilizându-se pentru conceperea unor prezentări originale. Prima grupă s-a ocupat de surprinderea aspectelor esențiale din viața autorului care au contribuit la realizarea unor creații poetice. Astfel, elevii au descoperit acele amănunte din viața poetului care se oglindesc în creațiile acestuia. De asemenea, ei au realizat o investigație atât la casa memorială din Bacău cât și la cea din București unde au descoperit aspecte ale încăperii în care locuia Bacovia care este posibil să fi dezvoltat niște fobii. Elevii au descoperit poeziile care înfățișează anumite momente importante din copilăria poetului, dar și din celelalte etape ale vieții acestuia.

Cea de-a doua grupă s-a ocupat de tematica liricii bacoviene și a surprins, dintr-o perspectivă interdisciplinară, stările poetice transmise de anumite culori din paleta utilizată de Bacovia în paralel cu picturile celebre analizate. Grupa a treia și-a propus o abordare dintr-o perspectivă intertextuală a poeziei bacoviene analizând-o, în paralel, cu poezia « Armonie în amurg » scrisă de Charles Baudelaire. Elevii au realizat o diagramă Venn în care au scris atât asemănările cât și deosebirile dintre cele două creații.

Cea de-a patra grupă s-a ocupat de abordarea interdisciplinară a creației bacoviene realizând o lucrare cu titlul „Expresionistul Bacovia sau poezia ca un strigăt?”. Elevii din această grupă au înfățișat elementele expresioniste ale poeziei bacoviene și au sesizat legăturile dintre melodiile alese și pictura lui Edward Munch, « Țipătul ». Elevii din această grupă sunt solicitați să

răspundă la următoarea întrebare: Cum preferați să abordați discutarea acestei poezii? Ei au de ales dintre următoarele posibilități: Avansând pas cu pas în discutarea versurilor, urmărind firul discursului liric; Identificându-se cu cel care vorbește și cu atmosfera evocată; Începând de la aspectul ei impresionant, frapant; Analizând structura textului: repetițiile, echivalențele, simetriile; Începând de la aspectul care îi intrigă. Fiecare elev alege câte o posibilitate de interpretare motivându-și alegerea.

În concluzie, acest proiect a reprezentat un motiv deosebit ca elevii să organizeze materialele adunate în urma investigațiilor pe care le-au realizat și să îmbine utilul cu plăcutul. Elevii au fost orientați nu numai spre explorarea cunoștințelor despre Simbolism, dar și spre prezentarea lor într-o manieră originală, dezvoltându-și astfel creativitatea, interesul pentru învățare, spiritul de echipă și formându-și astfel competențe de comunicare. În plus, profesorul este atent pe parcursul proiectului să-i permită elevului, prin medierea sa, să-și dezvolte identitatea personală și socială. S-a ținut cont de individualitatea fiecărui elev și de faptul că fiecare are drepturi, obligații, necesități cognitive, afective și sociale.

Deoarece am menționat importanța interacțiunilor sociale în construirea învățării, am favorizat, deci, activitatea de cooperare. În timpul acțiunilor am făcut apel la ideile și la opiniile elevilor. Ei învață, astfel, să-și împărtășească invențiile, talentul lor, să rezolve conflictele confruntând mai multe puncte de vedere. Activitatea de cercetare și de investigație a fiecărui elev constituie o sursă valoroasă în amplificarea cunoștințelor elevilor. Am evaluat împreună cu elevii cunoștințele și alegerea lor de a acționa în continuare, precum și atitudinile și comportamentele acestora.

În realizarea proiectului, elevii comunică foarte des între ei și cu alte persoane din mediul înconjurător. S-a insistat asupra următoarelor atitudini: ascultare activă și reciprocă; grija pentru exprimarea corectă; claritatea și toleranța propunerilor; creativitatea prezentării.

Pe parcursul perioadei pe care elevii au avut-o la dispoziție pentru realizarea proiectului, am găsit necesare reuniunile de proiect în timpul orelor de curs pentru a oferi elevilor următoarele posibilități: analiza în comun a informațiilor acumulate; schimbul de opinii privitor la idei, structurarea ideilor; împărtășirea informațiilor asimilate; luarea de decizii, rezolvarea de probleme; programarea altor sarcini; propuneri privitor la regizarea scenariului prezentărilor; propuneri referitor la diverse mijloace iconice pentru o prezentare mai atractivă a proiectului etc.

Periodic, a fost monitorizată activitatea fiecărei echipe și s-a intervenit pentru a ajuta elevii, în caz de necesitate, de a modifica unele idei și propuneri, de a-i îndruma, de a-i orienta spre comunicări eficiente. Profesorul, în calitate de mediator, ghidează elevii cu scopul ca ei să conștientizeze ce operații trebuie să efectueze în procesul învățării.

În vederea evaluării activității, s-a ținut cont și de evaluarea intermediară în procesul de învățare: observarea, examinarea și analiza produselor, examinarea portofoliilor, a agendelor implicând o participare activă a elevilor. Autoevaluarea și evaluarea reciprocă pe parcursul proiectului a responsabilizat elevii și le-a stimulat implicarea.

După ce ne-am asigurat că domeniul abordat îi interesează pe elevi și ei și-au exprimat dorința de a elabora acest proiect colectiv, s-a

inițiat elaborarea lui. Pe parcursul desfășurării proiectului, am încurajat elevii în planificarea continuă a acțiunilor lor, de asemenea și în identificarea evaluării achizițiilor. Am favorizat interacțiunile în cadrul echipelor și a întregului grup.

Trebuie să menționăm că evaluarea s-a realizat pe parcursul desfășurării proiectului. Profesorul împreună cu elevii efectua periodic analiza celor învățate fie printr-o evaluare inițială, fie printr-o evaluare curentă/formativă, fie printr-o evaluare sumativă. Un rol important l-a jucat autoevaluarea și evaluarea reciprocă; în vederea realizării acesteia din urmă am propus o grilă de evaluare.

Evaluarea sumativă a celor realizate s-a desfășurat preponderent în cadrul etapei finale, atunci când elevii și-au expus creațiile personale. În deducerea notei finale profesorul a ținut cont de întreaga activitate a elevului/elevilor/grupului de elevi începând chiar cu prima etapă de lucru în proiect, luând în considerare toate aspectele de concepere, pregătire, colectare, cercetare, investigație, creare și prezentare a descoperirilor efectuate, comunicării acordându-i-se atenția primordială.

Bibliografie

Oprea, Crenguța Lăcrămioara, Pedagogie. Alternative metodice interactive, [www.unibuc.ro/eBooks/\(online\)](http://www.unibuc.ro/eBooks/(online)).
Pamfil, Alina, Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise, București, Editura Paralela 45, 2003.
Parfene, Constantin, Metodica studierii limbii și literaturii române, ghid teoretico-aplicativ, Editura Polirom Iași, 1999.

Integrarea instrumentelor digitale în ora de limba și literatura română

De **Mihaela-Ionela Coman**, 23 septembrie 2025

Colegiul Național Nicolae Iorga, Brăila (Brăila)

Integrarea instrumentelor digitale în orele de limba și literatura română este o necesitate impusă de schimbările societății și de modul în care învață tinerii din ziua de azi. Elevii de astăzi, „nativi digitali”, interacționează constant cu tehnologia. Să le cerem să lase deoparte telefoanele și tabletele la intrarea în clasă este o abordare depășită. Mai eficient este să le valorificăm interesul pentru digital și să le integrăm în procesul de învățare. Rolul integrării instrumentelor digitale în ora de limbă și literatură română este de a moderniza procesul educațional, de a facilita înțelegerea conceptelor complexe și de a stimula creativitatea și colaborarea elevilor.

Beneficiile integrării digitale în ora de limba și literatura română sunt multiple:

- Creșterea motivației și a implicării elevilor. O oră clasică de gramatică sau de analiză literară poate fi transformată într-o

experiență interactivă prin jocuri, quiz-uri online sau crearea de prezentări dinamice. Aceasta captează mai bine atenția și face materia mai relevantă și mai atractivă.

- Dezvoltarea competențelor digitale. Pe lângă cunoștințele de limbă și literatură, elevii își dezvoltă abilități esențiale pentru viitor, cum ar fi gândirea critică, creativitatea și utilizarea eficientă a resurselor digitale.
- Personalizarea învățării. Instrumentele digitale permit adaptarea conținutului la ritmul și nevoile individuale ale fiecărui elev. Unii pot aprofunda un anumit subiect cu ajutorul unor resurse video, în timp ce alții pot consolida noțiunile prin exerciții interactive.
- Acces la resurse variate. Internetul oferă o multitudine de resurse, de la dicționare online și baze de date literare, până la audiobookuri, filme și documentare care pot îmbogăți înțelegerea unui text. Astfel, ora de literatură se poate transforma într-o explorare multimedia.
- Evaluare rapidă și eficientă. Aplicațiile de tip quiz sau platformele educaționale permit profesorului să obțină feedback instantaneu despre nivelul de înțelegere al elevilor, economisind timp și oferind posibilitatea de a adapta predarea în timp real.

Desigur, integrarea digitală nu este lipsită de provocări. Infrastructura tehnică, formarea profesorilor și distragerea atenției elevilor sunt aspecte care trebuie gestionate cu grijă. Nu toate școlile au echipamente moderne sau conexiune stabilă la internet. Este necesar un efort la nivel instituțional pentru a asigura accesul tuturor la tehnologie. Mulți profesori au nevoie de cursuri de formare pentru a se familiariza cu noile instrumente și a învăța cum să le integreze eficient, fără a le folosi doar de dragul de a le folosi. Utilizarea tehnologiei poate fi o sabie cu două tăișuri. Este rolul profesorului să stabilească reguli clare și să ghideze elevii pentru a folosi instrumentele digitale în scop educațional, nu pentru divertisment.

Există o multitudine de aplicații și platforme care pot fi folosite în ora de limba și literatura română, iar alegerea depinde de obiectivele lecției:

- Pentru crearea de conținut interactiv: Wordwall (jocuri, chestionare), Canva (prezentări, infografice), Genially (materiale interactive).
- Pentru colaborare și feedback: Google Docs/Slides (lucru în grup), Padlet (brainstorming vizual), Mentimeter (sondaje și întrebări live).
- Pentru evaluare: Kahoot! și Quizizz (chestionare gamificate), Google Forms (teste rapide).
- Pentru lectură și analiză literară: Platforme precum Brio (pentru evaluare standardizată), Digitaliada (resurse conform programei), sau chiar bloguri și vloguri literare create de profesori sau elevi.

În acest articol, mi-am propus să prezint un scenariu didactic în care am integrat aplicații digitale. În proiectarea unei activități didactice de succes, în care este integrată tehnologia trebuie să se țină seama de câteva aspecte: identificarea și menționarea clară, explicită a obiectivelor operaționale; rigurozitate în alegerea activităților de învățare cu suport digital care să fie cât mai interactive; feedbackul să fie prompt; aplicațiile digitale alese să

monitorizeze activitatea elevilor și să le susțină parcursul în scopul atingerii obiectivelor propuse.

Am utilizat tehnologia, în cadrul unei lecții de limba și literatura română, pentru elevii clasei a IX-a, având tema Textul publicistic-reclama. Am formulat obiective operaționale, astfel încât la finalul lecției, elevii vor fi capabili: să definească reclama; să identifice elementele specifice ale unei reclame; să recunoască tehnicilor de persuasiune utilizate în reclame diferite și să analizeze componentele vizuale și textuale ale unor reclame variate.

Etapele lecției includ mai mulți pași:

Evocare (10 minute)

Profesorul propune elevilor mai întâi un joc, prin care să își actualizeze cunoștințele despre textul multimodal. Acesta constă în a proiecta pe ecranul tablei Smart o succesiune de afirmații, urmând ca elevii să le valideze drept adevărate sau false.

- Textul multimodal se numește așa pentru că poate fi interpretat în mai multe moduri. (F)
- Textul multimodal reunește mai multe modalități de comunicare, pentru transmiterea informației. (A)
- Imaginile și luminile nu se află printre modalitățile de comunicare pe care le utilizează textul multimodal. (F)
- Un videoclip nu este un text multimodal, pentru că apelează la mișcare ca modalitate de comunicare. (F)

După încheierea trecerii în revistă a afirmațiilor, se realizează o sinteză recapitulativă a informațiilor despre textul multimodal, care poate lua forma unei definiții sau a unei imagini grafice.

În a doua parte a etapei de evocare/de captare a atenției, profesorul propune elevilor reclama „Age Specialist! Tripla acțiune antirid dovedită clinic” de la L’Oréal spre vizionare. De asemenea, trebuie să răspundă la următoarele întrebări:

- La ce face reclamă videoclipul vizionat?
- Care este mesajul reclamei?
- Cu ce scop a fost creată reclama?
- Care credeți că sunt elementele specifice unei reclame? (imagini statice sau video, jingle/melodie, slogan, logo al brandului etc.)

Elevii trebuie să acceseze următorul link pentru a se achita de sarcină: ant.umn.edu/mtnotmxfgg. Se discută despre elementele semnificative din reclamă, despre modalitățile de comunicare pe care aceasta le utilizează, despre mesajul transmis.

Realizarea sensului (30 de minute)

Profesorul explică elevilor că reclama este un text multimodal și un tip de media. Profesorul face câteva precizări referitoare la industria de publicitate, menționând importanța celor implicați: compania deținătoare a produsului, agenția de publicitate, mass-media, consumatorul. De asemenea, menționează că reclamele sunt mesaje construite folosind tehnici creative și că, la rândul lui, consumatorul e necesar să fie educat pentru a ști cum să interpreteze reclama. Sunt trecute în revistă tehnicile de persuasiune folosite în mass-media. Elevii vizualizează o prezentare despre tehnicile de persuasiune folosite în publicitate,

accesând linkul următor:

docs.google.com/presentation/d/1_qTp9uvpoOFhYwbe58sXlI6cUZPdyF61/

De asemenea, lecția va continua cu o discuție despre structura unei reclame. Pentru înțelegerea și exemplificarea acestui conținut, elevii vor accesa următorul link: view.genially.com/6807225ce0c0fb4f62d60f4f/

Apoi, profesorul propune spre analiză elevilor o fișă de lucru. Elevii vor lucra pe grupe. Se constituie patru grupe, fiecare cu sarcini de lucru distribuite pe fișe, sarcina fiind să completeze toate rubricile după dezbateri în grup. Mai întâi, elevii sunt rugați să deceleze mesajul reclamelor, precum și să răspundă la următoarele întrebări:

- Cine este autorul reclamei?
- De ce considerați că a creat acest mesaj?
- Ce tip de mesaj este? (text, video etc.)
- Ce tehnici folosește pentru a capta atenția?
- Cărui public i se adresează acest mesaj? (vârstă, gen, clasă socială, etnie, interese etc.)
- Ce simboluri sunt folosite în construcția mesajului pentru a atrage receptorul?
- Ce valori sunt prezentate („promise”) în mesaj?
- De ce a fost acest mesaj transmis?

Elevii accesează linkul următor pentru a rezolva sarcinile propuse în fișa de lucru:

padlet.com/comanmiki76/fi-de-lucru-reclama-zhkk18csz3plj39x

Rezultatele muncii elevilor sunt postate în Padlet și prezentate în plen, fiind revizuite (dacă este cazul). Concluziile vor fi notate pe tabla Smart.

Reflecție (10 minute)

Elevii vor fi ghidați pentru a ajunge la concluzia că reclama este doar unul dintre tipurile de media pe care le consumăm zi de zi. Suntem conectați la media aproape constant. De aceea, este important să realizăm scopurile pe care le au mesajele media ce ajung la noi și să identificăm ce efecte pot ele avea asupra noastră. Din acest motiv, elevii vor avea de rezolvat un test, accesând linkul: view.genially.com/68077bbbe9886e4efeeb7737/

Pentru cine termină mai repede poate rezolva și următorul test, accesând linkul: forms.gle/mH7eCHePNwJrUJbUA

La final, pentru a oferi un feedback despre lecție, elevii vor accesa linkul: forms.gle/EkfA1M7PLU2J1okN9

Tema pentru acasă:

Creează-ți propria reclamă (scrisă sau *storyboard*): Alege un produs sau serviciu (real sau imaginar) și creează o reclamă scurtă (text pentru un anunț, idee pentru un spot TV/radio sau un *storyboard* simplu cu 3-4 cadre). Explică publicul țintă și mesajul principal al reclamei tale. Pentru realizarea reclamei poți folosi orice platformă sau instrument digital.

În concluzie, integrarea tehnologiei digitale în ora de ora de limba și literatura română este un pas natural și necesar pentru a face educația relevantă și a-i pregăti pe elevi pentru un viitor în care competențele digitale sunt la fel de importante ca cele de

comunicare. Cheia succesului stă în utilizarea echilibrată și creativă a acestor instrumente, astfel încât ele să completeze, nu să înlocuiască, interacțiunea directă și valoarea fundamentală a disciplinei.

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: Institutul pentru Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice